

شیوه های گام به گام متحرک سازی

نویسنده: تونی وایت

مترجم: تهمینه سرباززاده

۷۴۱
/۴۳۳۰۷
ش ۱۳۴۹ و

White, Tony

وایت، تونی

شیوه‌های گام به گام متحرک‌سازی / نویسنده تونی وایت؛ مترجم تهمنه سرباززاده.
تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۴.
۱۶۰ ص: مصور (رنگی)

ISBN: 964-391-074-1

بها: ۴۸۰۰ تومان

The animator's workbook

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیا.

عنوان اصلی:

گروه سنی: و (مخاطبان عمومی)

۱. متحرک‌سازی - راهنمای آموزشی. ۲. کارتونهای سینمایی. الف. سرباززاده، تهمنه.
ب. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. ج. عنوان.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

شیوه‌های گام به گام متحرک‌سازی

نویسنده: تونی وایت

مترجم: تهمنه سرباززاده

ویراستار: مهدی فرودگاهی

نمونه خوان: لیلی ثابتی

ناظر هنری: ابوالفضل همتی آهویی

صفحه‌آرا: شیده زوین

چاپ اول: ۱۳۸۴ تعداد: ۳۰۰۰ نسخه

ایتوگرافی و چاپ: کانونچاپ

(ح) کلیه حقوق محفوظ است.

تهران، خیابان خالد اسلامبولی، شماره ۲۴

تلفن: ۸۷۱۵۵۴۵-۹ و ۸۷۲۱۲۷۰-۲

مرکز بخش: تهران، خیابان فاطمی، خیابان حجاب، جنب هتل لاله

تلفن: ۸۸۵۵۳۰۲ و ۸۸۵۵۲۹۹

نشانی اینترنت: www.kanoonparvareh.com

پست الکترونیکی: info@kanoonparvareh.com

شماره چاپخانه: ۱۰۰۸۰۰

شابک: ۹۶۴-۹۳۱-۰۷۴-۱

ISBN: 964-931-074-1

قسمتی از نامه نویسنده کتاب که طی آن اجازه چاپ کتاب به زبان فارسی را به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واگذار کرده است.

صادقانه بگویم درحالی که «عقل» سالم به من می گوید شما باید سخت با ناشرین به توافق برسید.

اما ندای «قلب» ام حاکی از این است که ارتقاء و پیشرفت دانش انیمیشن بسیار مهم تر از پول و قرارداد است... به واقع احساس غرور می کنم اگر مردم ایران بتوانند کتاب مرا به زبان خودشان بخوانند.

بنابراین، به عنوان راهی جایگزین، می خواهم تا مبلغ قرارداد من صرف کمک به بنیادهای بازسازی شهر بم شود، و از اقدام عاقلانه و انسانی شما مطمئن و دلگرم هستم.

«تونی وایت»

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به دلیل حضور موثر و متمادی در عرصه سینمایی پویانمایی و تلاش مستمر برای تولید آثاری واجد ارزش های ژرف محتوایی و زیبایی شناختی، فعالیت در زمینه انتشار کتب مناسب در این حیطه را از وظایف خود برمی شمارد و از حرکت هایی که با رویکردهای بنیادین و فرهنگساز صورت می پذیرد، استقبال می کند. امید آن که انتشار کتاب حاضر پاسخگوی بخشی از نیازهای علاقه مندان و دست اندرکاران این سینما به ویژه جوانان خلاق و مستعد در گوشه و کنار میهن اسلامی باشد و به یاری خداوند متعال در شکل گیری و پرورش توانایی های آنان برای پایه ریزی شرایط مطلوب تری در آینده سینمای پویانمایی نقشی تأثیرگذار بر جای نهد.

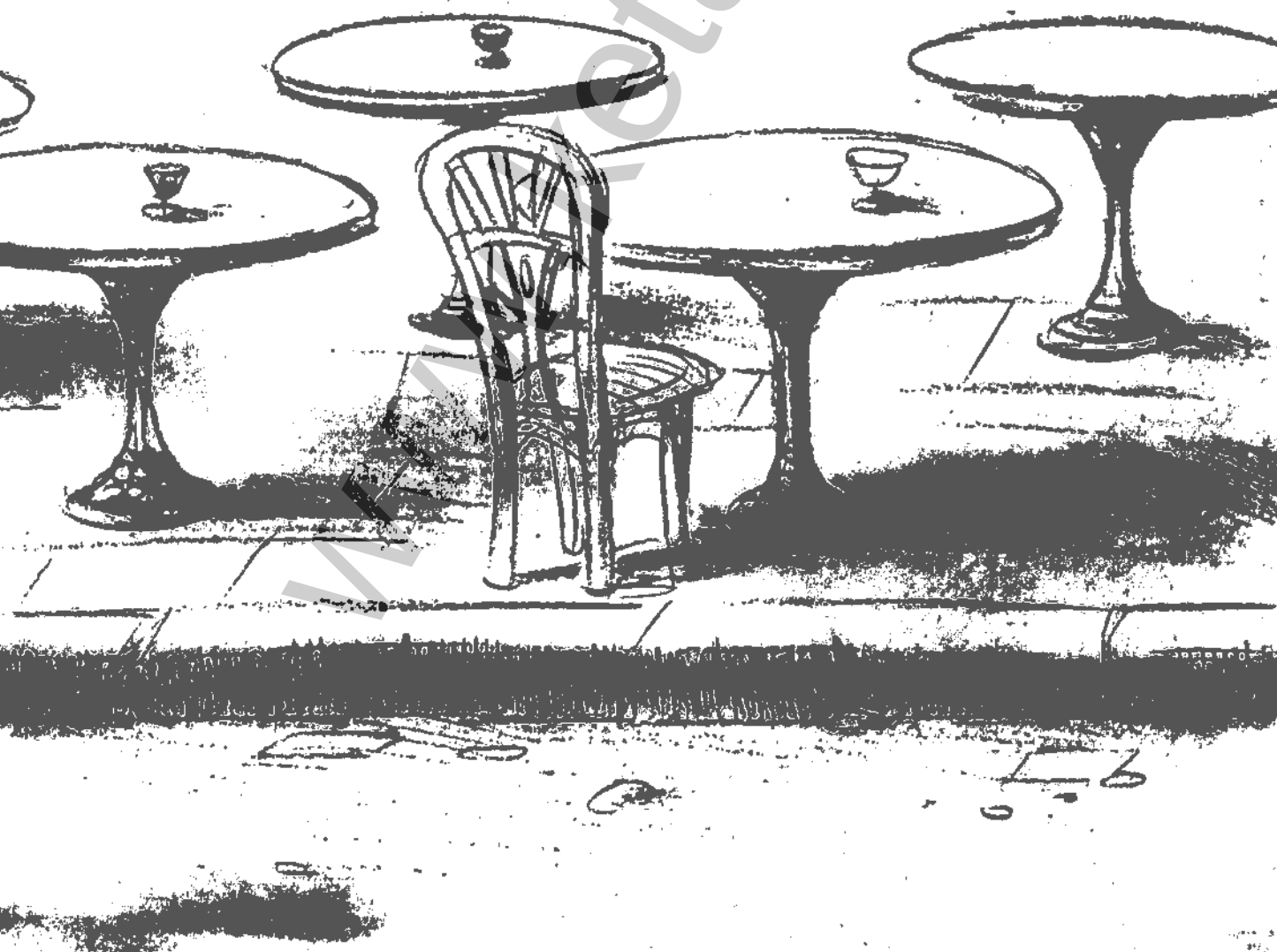
محمدرضا کریمی صارمی

مدیر امور سینمایی

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

تقدیم به پدر و مادرم درستی و ریچارد وایت که برای رفتن من به مدرسه
هنر و پس از آن در مسیر زندگی هنری ام از خود گذشته گی فراوان کردند و...
تقدیم به همسر و فرزندانم ترشیا، سارا و آنا که متأسفانه مجبور به تحمل
ساعات متمادی اتلاف وقت و کوتاهی از جانب من بودند و تنها مرا از پشت
سر، زمانی که در حال مجادله بر روی جعبه نور بی عاطفه و بی مسئولیت
خود می گذراندم، می دیدند.

درباره کتاب و نویسنده:

کتاب حاضر درس کاملی براساس قوانین و فنون متحرک سازی ارائه می کند. لازم به ذکر است که متحرک سازی نوعی هنر دقیق و کامل محسوب می گردد که نیروی زندگی را به طراحی های بی جان می دمد. تونی وایت (متحرک سازی که به دریافت جایزه نایل شده است) تمامی جنبه های روند متحرک سازی را در این کتاب آورده است. او اطلاعات فنی را از قبیل چگونگی حرکت، بیان حالت ها، حس و عواطف گوناگون را در قالب متنی ساده و روان تهیه کرده و به صورت گام به گام به تصویر کشیده است. او به شما نشان می دهد که چگونه پرندگان و حیوانات را به طور قابل قبولی متحرک سازی کنید و اجرای جلوه های ویژه ای چون باد، آب، آتش و اجسام سه بعدی را که می توان به جنبه واقع گرایانه، نمایشی و فضای کار افزود، شرح می دهد.

این کتاب پرده از شگفتی های متحرک سازی شامل صداگذاری و راهنمایی ها و اطلاعات موثق در این زمینه برمی دارد.

تونی وایت، یکی از ممتازترین متحرک سازان انگلیسی است که مدیریت بخش طراحی و پس زمینه را در مجموعه تلویزیونی Five Jackson بر عهده داشت. او جایزه اول جشنواره فیلم شیکاگو را برای اولین فیلم کوتاه خود به نام Quartet گرفت. فیلم دوم او A Short Tail Story از سوی سازمان ملل برای اشاعه صلح برگزیده شد. وی دستیار ریچارد ویلیامز (Richard Williams) کارگردان مشهور و بین المللی در فیلم Carol Christmas بود که جایزه اسکار را در زمینه پویانمایی از آن خود کرد. او پس از تحصیل و کار با کن هریس (Ken Harris) و آرت بابیت (Art Babbitt) که از استادان قدیمی دیسنی و برادران وارنر بودند، به خاطر طراحی، کارگردانی و متحرک سازی عنوان بندی فیلم دوباره پلنگ صورتی اعتصاب می کند (Pink Panther Strikes Again) جایزه گرفت. او فیلم خودش را به نام کوهوسای - یک کتاب تمرین متحرک سازی (Hokusai - An Animated Sketchbook) ساخت و در فرهنگستان انگلیس تحت عنوان بهترین فیلم کوتاه واقعی برنده جایزه شد. وایت که تعداد زیادی فیلم های پویانمایی تجاری مانند Cathedral به مدت سی دقیقه را برای تلویزیون آمریکا ساخته است، همراه همسر و دو دخترش در لندن زندگی می کند.

(این اطلاعات مربوط به زمان چاپ اول کتاب است.م.)

فهرست مطالب

مقدمه (مترجم)

۱۲

مقدمه

۱۳

مراحل متحرک سازی

۱۴

مجموعه ابزار و ادوات متحرک سازی

۲۰

طرح میانی

۲۸

چرخش‌های سر

۴۰

قدم زدن‌ها

۴۸

دویدن‌ها

۶۸

تماس‌های واقعی

۷۶

اطلاعات فنی

۹۰

حرکت اغراق شده

۱۰۸

قلمرو حیوانات

۱۲۳

گفتگو

۱۳۴

جلوه‌های ویژه پویانمایی

۱۴۶

پس زمینه‌ها

۱۵۸

مآخره

۱۶۲

فهرست واژگان فنی انگلیسی به فارسی

۱۶۳

بشر از دیرباز در پی ایجاد ارتباط فکری با همنوع خود بوده است و در این راه، هر زمان بسته به نیاز خود با برگزیدن شیوه‌ای متناسب به برقراری ارتباط اقدام کرده است، زمانی از طریق نقاشی‌های روی دیوار غار و زمانی از طریق صفحه رایانه. به هر حال، او برای گذر از مرحله غارنشینی به فن آوری امروز راهی بس دشوار و طولانی راپیموده است و در تمامی ادوار در انتقال مفاهیم خاص خود کوشیده و همواره جادوی حرکت برای او جاذبه‌ای ویژه داشته است. انسان در ابتدا برای جان بخشیدن به پیکره‌های ترسیم شده بر دیواره غارها بر تعداد دست و پای جانوران افزود و از این راه حرکت آنان را به بیننده خویش القا کرد. اما این کافی نبود و با جان بخشی واقعی نقاشی‌هایش هنوز بسیار فاصله داشت، رفته رفته، همراه با گذشت زمان به تجربیات جدیدتری در زمینه ایجاد تصور حرکت دست یافت. اما فیلم متحرک سازی شده به صورتی که هم اکنون در تلویزیون یا سینما نمایش داده می‌شود، از زمانی آغاز شد که دستگاه نمایش تصویر متحرک ابداع گردید و این واقعیت آشکار شد که می‌توان حرکت را با استفاده از مجموعه طراحی‌ها خلق کرد.

قرن بیستم بابت نوین در عالم هنر گشود و از این راه دیدگان عموم به دنیایی مملو از تخیل جلب شد. دنیای متحرک سازی، جهانی که خود را با ممکن شدن غیر ممکن‌ها معرفی کرده است. دنیایی که ابتدا در عرصه سینما خودنمایی کرد و سپس با اختراع تلویزیون به این رسانه جدید راه یافت و به زودی مخاطبان خاص خود را در میان انبوه بینندگان پیدا کرد. در ابتدا تنها جنبه تفریح و سرگرمی در این وادی مدنظر بود، اما با پیشرفت فن آوری و توسعه ابعاد زندگی برای تأمین انتظارات تماشاگران و جلب افراد بیش‌تر، موضوعات جدیدی به این دنیا راه پیدا کرد. امروزه هنر متحرک سازی خود به صورت یک عامل مؤثر و کارآمد در فرآیند ارتباطات و به بیانی، به صورت یک رسانه مستقل بصری قدرت نمایی می‌کند و در این راه به قلمرو خود می‌افزاید. این هنر هر روز به محدوده‌ای تازه گام می‌نهد و وارد مقوله‌های فرهنگی، آموزشی، تربیتی، سیاسی و اقتصادی می‌شود و در حفظ ارزش‌های انسانی و به گوش رسانیدن فریاد ملت‌ها نقشی با اهمیت ایفا می‌کند.

در دهه‌های اخیر، بعد تجاری نیز به دیگر جنبه‌ها افزوده شده است و با به خدمت گرفتن رایانه در این حیطه روند متحرک سازی دگرگون گردیده است. پایین آمدن هزینه‌های سرسام آور و صرفه جویی در وقت از مزایای استفاده این ابزار نوین است. در دنیای تخیلی متحرک سازی، جلوه‌های ویژه رایانه‌ای به مدد آمده‌اند و به گونه‌ای عمل کرده‌اند که دیگر مرز میان فیلم پویانمایی و زنده به درستی قابل تفکیک نیست و در واقع ساخت فیلم‌های زنده جدید بدون بهره گرفتن از این رشته امکان ندارد.

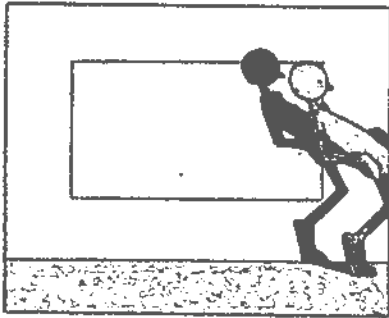
در ایران بایک برنامه‌ریزی صحیح که از مرحله مطالعه و شناخت امکانات متحرک سازی شروع می‌شود و با استفاده از تعدادی الگوی علمی برای رسیدن به راه حل‌های عملی خاتمه می‌یابد، می‌توان سبب ساز تکامل این هنر در سال‌های آتی شد. هنری که می‌تواند با استفاده از خصوصیات قومی و فرهنگی کشورمان علاوه بر ارتقای آگاهی مردم، کمکی مؤثر برای زودتر و بهتر به نتیجه رسیدن برنامه‌های توسعه ملی باشد.

انگیزه‌ای که مرا به ترجمه این کتاب واداشت، جامع بودن و در عین سادگی متن آن است. از ویژگی‌های این کتاب قابلیت استفاده از آن برای افراد مبتدی تا عالی است زیرا مطالب در عین آسانی، شامل مجموعه‌ای نکات ظریف و فنی است که در کم‌تر کتابی می‌توان آنها را یافت. در سال ۱۹۸۸ که اولین بار کتاب مذکور منتشر شد عنوان پر فروش‌ترین کتاب سال در زمینه پویانمایی را به خود اختصاص داد و از آن زمان تا کنون توانسته است مقام خود را در فهرست کتاب‌های پر فروش دنیا حفظ کند. از این کتاب در اکثر مراکز علمی و هنری جهان به عنوان کتاب مرجع استفاده می‌گردد. در حال حاضر تونی وایت نویسنده آن در دانشگاه سیاتل آمریکا مشغول به تدریس این کتاب است.

امیدوارم ترجمه این کتاب گامی به پیش و بهانه‌ای برای ترغیب و تشویق علاقه‌مندان این هنر در وادی پر رمز و راز متحرک سازی باشد.

شیوه‌های گام به گام متحرک سازی

مقدمه:

فرآیند متحرک سازی تنها به مجموعه‌ای از نقاشی‌های مضحک که به طور مداوم به دنبال هم در حرکتند، اطلاق نمی‌شود. اغلب آثار خلاق در این زمینه، به واقع شکلی زیبا از هنر به شمار می‌آیند. در عین حال پیشینه تاریخی نقاشی متحرک در مقایسه با دیگر هنرهای بصری نسبتاً کم‌تر بوده است. تنها در قرن حاضر فن آوری تهیه هر نوع فیلم (به ویژه نوع متحرک سازی آن) فراهم آمده است. اغلب تصور می‌کنم بسیاری از استادان قدیمی، از لئوناردو داوینچی گرفته تا رامبراند و هوکوسای، اگر دانش ساخت فیلم به این شیوه را در زمان خود داشتند، ممکن بود دست به متحرک سازی بزنند.

فیلمسازی در این عرصه در بیان گسترده آن، به طور کلی هنری منبعث از نبوغ شخصی نیست، بلکه برای تکمیل شدن فیلمی به روش متحرک سازی گروه بزرگی شامل کسانی که زندگی خود را وقف این رشته کرده‌اند، افراد با استعداد و نیز هنرمندانی که حس همکاری جمعی دارند مورد نیاز است. در واقع پدید آمدن فیلم موفق در این زمینه تیز به جمعی از هنرمندان خلاق دارد. مهم نیست هر یک از افراد درون این گروه از چه میزان استعداد برخوردار است، بلکه فرد باید در گستره کار خود (چه مرد و چه زن) با دیگر افراد گروه هماهنگ و مرتبط شود تا بیان فیلم به کامل‌ترین شکل بر پرده نقش بندد. مشکلات زمانی بروز می‌کنند که روش‌ها و اطلاعات فنی به صورت مشخصی توسط هریک از افراد گروه که نسبت به سایرین سازگار و هماهنگ نیست به کار گرفته شود و از طرفی این امر که همه هنرمندان خلاق با دیدی مشابه کار کنند نیز غیرممکن است. یکی از اهداف کتاب حاضر ارایه اصطلاحات فنی استاندارد و راه و روشی ملموس برای تمامی متحرک سازان مبتدی است تا به خوبی کسانی که در حال حاضر با اطمینان مشغول به کارند، عمل کنند.

بی تردید هیچ فردی نمی‌تواند شناخت کاملی از فرآیند متحرک سازی داشته باشد. همان گونه که هنرمند متحرک ساز نیز در زندگی ممکن است تنها یک یا دو جنبه از کلی مجموعه را مورد نظر قرار دهد. سبک، ذائقه، موضوع و عینیات متنوع و فراوانند و این کتاب قادر نیست تمامی پرسش‌ها را پاسخگو باشد. کتاب حاضر راهنمایی برای شیوه‌های متحرک سازی سنتی مورد قبول و موروثی طی سالیان سال است و تلاش می‌کند بیش از آن نیز نباشد.

فرآیند مذکور در بهترین حالت به گونه‌ای شگفت انگیز شکل هنری متنوعی است که بالقوه هیچ محدودیتی در زمینه تصور و یا تکنیک ندارد. متأسفانه اغلب ایده‌های هیجان‌انگیز به طور ناشایسته‌ای به دلیل ناتوانی در متحرک سازی تباه می‌شوند و به ورطه بی‌نظمی سقوط می‌کنند. به علاوه این روند برای مطرح شدن به عنوان هنر، یک صنعت و پیشه است و همانند هر صنعت و پیشه‌ای برای رسیدن کارآموزان آن به مقام استادی به زمان نیاز است. فراگیری اصول مقدماتی این صنعت و حرفه نسبتاً به سرعت انجام می‌گیرد. پس از فراگیری اصول، صبر، تعهد و تلاش لازم است تا قوانین بنیادی با حیاتی نو و ایده‌های تر و تازه جان گیرند.

در روزهای اولیه متحرک سازی، والت دیسنی شیوه‌ای هنرمندانه را بنیان نهاد که امروزه ما تنها قادریم از موضعی بسیار متواضعانه برای کارشناسی به آن مراجعه کنیم، تمام آن چه که یکبارہ موفقیت کسب کرده، می‌توان دوباره به صورت نظری در صورتی که تمایل، حمایت مالی، دانش و کار وجود داشته باشد، به دست آید.

این تمرینات به منظور ارایه دانش پایه‌ای و ضروری به شما برای آغاز مسیری به سوی متحرک ساز شدن طراحی شده است. تنها تعهد و کوشش شماست که ثابت می‌کند آیا در طی مسیری طولانی شایستگی آن را دارید تا یک متحرک ساز بزرگ شوید یا خیر. برای رسیدن به این هدف باید در زندگی به عواملی نظیر تمرکز، مشاهده، الهام گرفتن و اختصاص دادن ساعت‌های طولانی به کار سخت، بها دهید. این زندگی ساده‌ای نیست و اغلب هنگامی که کار به انتهای می‌رسد و فیلم بر روی پرده به نمایش در می‌آید، زمانی است که تمامی زحمات بالارزش جلوه می‌کنند.